

MŪSŲ LIETUVA

VELYKŲ DŽIAUGSMO ESMĖ

Ir religinėmis ir civilinėmis šventėmis žmonės mini praeities arba asmenis arba įvykius. Tokių švenčių, kaip Katalikų Bažnyčioje Kristaus pagarbinimas Eucharistijoje, arba kaip kai kur švenčiama Padėkos Diena, daugelis kraštų ir tautų visai neturi.

Vienomis šventėmis žmonės tik pasidžiaugia praeitim, iš kitų pasimokome dabarčiai ir ateičiai. Kristus prisikėlimo šventė yra ypatinai ir pamokanti ir guodžianti. Jeigu ir neturėtume jokių kitokių liudijimų ir ženklų iš pomirtinio pasaulio, tai kad tokio pasaulio buvimu niekas neabejotų, užtektų Kristaus prisikėlimo, kurio tikrumu abejoti, turint tiek ir tokių liudininkų, būtų prietaringas užsispyrimas. Tačiau Kristus atėjimo, pamokymų, prisikėlimo svarbiausias tikslas buvo ne įtikinti žmones pomirtinio gyvenimo buvimu, o pamokyti kaip gyventi dabar, kaip ruoštis būsimam pomirtiniam gyvenimui. Pomirtinio gyvenimo niekas nepanaikins ir neafims, ar kas juo tikėtų ar ne. Nuo to, kaip Kristus atėjimu, pamokymais, prisikėlimu pasinaudosime, priklausys ne keli ar kelios dešimtys metų dabarties, o mūsų amžinybė.

Tiesa, kad žodžio-amžinybė-prasmė yra tokia didinga, o mūsų protas ir vaizduotė tiek riboti, kad ne vienam yra persunku tai suprasti ir tikėti. Tikėti tai, ką Kristus skelbė, žadėjo, palengvina jo pamokymų siekimo vaisiai mūsų kasdieniniame gyvenime. Praktikuodami matome, koki teisingi yra tie Kristaus pamokymai. Ši patirtis palengvina priimti ir tikėti viską, ką Kristus skelbė, žadėjo.

Šios Kristaus prisikėlimo šventės proga kiekvienas susitelkime ir giliau pamąstykime, ką reiškia asmens kasdieninei laimei ir ramybei, ką reiškia visuomenei žmonių dvasinis prisikėlimas Kristuje. Apie tai kalbėti, mąstyti niekad nebus per daug. Kiek žmogus gali pasitikėti savimi ir kitais nesekdamas Kristaus keliu? Mūsų laikais užtenka tik prisiminti netesėjimą ištikimybės prisiektos Dievo vardo kuriant moterytes. Be Kristaus kelio gražios kalbos apie humaniškumą, demokratiją, laisvę lieka tik melas, demagogija, savanaudiškumas pridengti tuščiais žodžiais ir pažadais. Be Kristaus principų ir visuomenės šioji tokia tvarka palaikoma tik ginklo jėga. Tokioje tvarkoje pamažu vystosi korupcija, anarchija. Be Kristaus ir asmens ir visuomenės gyvenime nelieka džiaugsmo nė individo širdyje, nė šeimos židinyje, nė visuomenėje. Žmonės pamažu netenka kantrybės ir eina katastrofos link. Sunku žiūrėti į žmonių iliuziją kai jie tikisi ir tokiais keliais pasiekti ko nors gero.

Jeigu žmonija kada nors susikuria tokią dvasią ir tvarką, kad tautos nesikesins vienos prieš kitas, kad, anot Izaijo pranašo (2,4), kardus ir kitus ginklus suliedins į žages ir pautuvus, tai ne palaidumo, melo, neapkantos, vergijos keliu, o tik Kristus Evangelijos keliu. Kiekvienam atsinaujinti Kristuje, atgaivinti ir pakelti tvarkingam gyvenimui Kristuje yra vienintelis kelias ir šio gyvenimo laimei ir laimingai amžinybei.

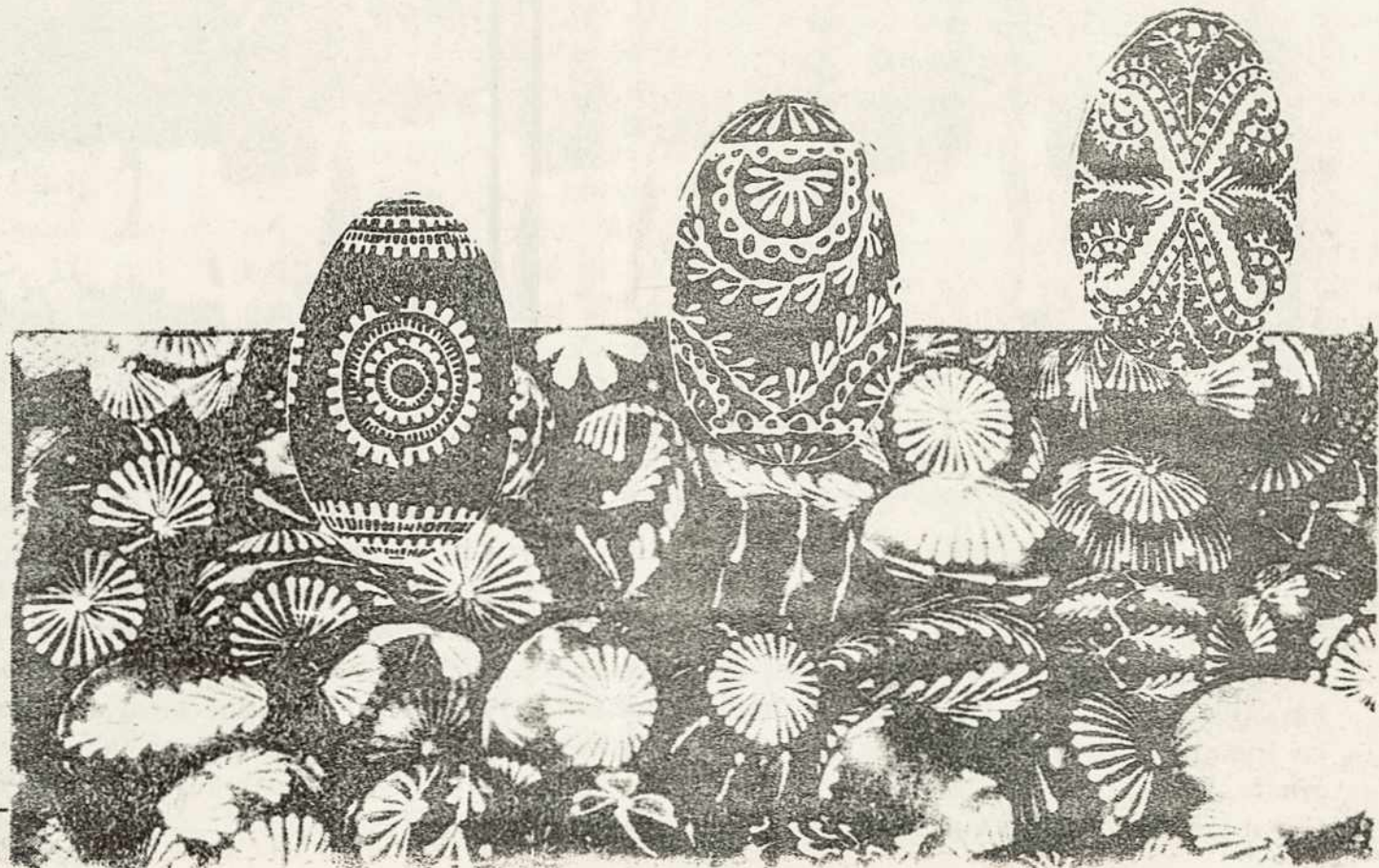
Kristaus prisikėlimo šventės proga visiems linkiu kuo arčiausio gyvenimo su Kristum, daug prasmingo džiaugsmo.

Vyskupas Vincentas Brizgys

Dail. Alfonso Dociaus piešinys — Prisikėlimas.

Sveiki
sulaukę
Velykų
švenčių!

BALTIEČIAI SPORTININKAI OLIMPINĖSE ŽAIDYNĖSE

A. SUPRONAS

Kai kitos tautos naudojosi laisvės privilegijomis ir galėjo dalyvauti olimpinėse žaidynėse nuo praėjusio šimtmečio, Baltijos tautos dar gyveno rusų priespaudoje. Tik po pirmojo pasaulinio karo atgavusios nepriklausomybę (nuo 1920 m.) jos dalyvauja olimpinėse žaidynėse.

Estija

Mažoji Estija buvo tų laikų sėkmingiausias dalyvis. Estai ypatingai buvo pajėgūs sunkiojoje atletikoje — imtynėse, sunkumų kilnojime ir bokse. Jau 1920 m. Antverpeno olimpiadoje estas A. Neyland lengv. svorio sunkumų kilnojime laimėjo aukso medalį, o A. Schmidt plunksnos svoryje — sidabro. Iš viso olimpinėse žaidynėse iki II D. karo estai laimėjo 6 aukso, 5 sidabro ir 5 bronzos medalius. Tačiau augščiausiai iškilo sunkiasvoris imtynininkas Krisjan Palusalu. Jis pirmą kartą olimpiados istorijoje pasiekė tai, kas sunkiai yra pasiekama ar pakartojama. 1936 m. Berlyno olimpiadoje jis laimėjo du aukso medalius — laisvose ir graikų-romėnų imtynėse.

Estai dalyvaudavo ir kitose sporto šakose. 1924 m. Paryžiaus olimpiadoje A. Klompere dešimtkovėje laimėjo bronzos medalį. 1936 m. Berlyne į olimpinę programą įtraukus ir krepšinį, estai dalyvavo ir jo varžybose. Tačiau po laimėjimo pirmose rungtyne prieš Prancūziją 34:29, pralaimėjo JAV 28:52 ir Filipinams 22:39.

Latvija

Latviai stipriau pasirodė 1932 m. Los Angeles olimpiadoje. Čia dalyvavo du tais laikais pasaulyje garsūs latvių sportininkai — ėjikas Janis Dalinš ir dešimtkovininkas Janis Dimse. J. Dalinš 50.000 m ėjime laimėjo sidabro medalį, tačiau J. Dimse lydėjo nesėkmės. Po pirmos dienos varžybų jis tvirtai laikėsi II v. su 4181,14 tšk. Pirmoje vietoje buvo amerikietis W. Charles su 4266,20 tšk. Antroji diena J. Dimsei prasidėjo nesėkmingai. Bėgdamas 110 m. s/k pametė bėgimo batuką, ir tas pakenkė jo pasekmei. Nesėkmė lydėjo jį ir toliau — šokdamas su kartimi, susižeidė koją ir buvo priverstas iš tolimesnių varžybų pasitraukti.

Latviai dalyvavo ir 1936 m. Berlyno olimpiadoje. E. Bietags pussunkiam svoryje graikų-romėnų imtynėse laimėjo sidabro medalį, R. Steinbergs vidutiniam svoryje — bronzos medalį. Bronzos medalį taip pat laimėjo A. Bubenko 50.000 m ėjime. 3000 m s/k bėgime latvis Vitols užbėgime laimėjo III v. Pateko į 12 bėgikų baigminį bėgimą, tačiau ypatingos vietos nelaimėjo.

Latviai, 1935 m. Europos krepšinio meisteriai, Berlyne taip pat dalyvavo varžybose. Juos čia ištiko panašus likimas, kaip ir estus. Po laimėjimo pirmose rungtyne prieš Urugvajų 20:17 pralaimėjo Kanadai 23:34 ir Lenkijai 23:28.

Lietuva

Lietuva prieš II D. karą dalyvavo dviejose olimpiadose — 1924 m. Paryžiuje ir 1928 m. Amsterdame. Paryžiuje Lietuvai atstovavo 2 dviratininkai ir 13 futbolininkų; Amsterdame — 2 boksininkai, 4 dviratininkai, 5 lengvaatlečiai ir 1 sunkumų kilnotojas. Deja, medalių nė vienas neparsivežė, o futbole teko skaudžiai pralaimėti Šveicarijai. Sekančiose olimpiadose, neatsiradus augštesnio pajėgumo sportininkų, nedalyvauta. Tačiau jei karas nebūtų sutrukdęs, Lietuva galbūt būtų pasirodžiusi 1940 m. olimpiadoje. Atsirado jaunų ir pažangesnių sportininkų. Be to, Lietuva, kaip 1937 ir 1939 m. Europos krepšinio meisteris, galėjo tikėtis olimpinio medalio.

1936 m. Berlyno olimpiadoje Amerikos krepšinio komandoje žaidė Amerikoje gimęs lietuvis Pranas Lubinas. Jis tapi pat buvo šios komandos kapitonas ir 1939 m. Kaune padėjo Lietuvai laimėti Europos krepšinio pirmenybes.

Pokariniai baltiečiai

Po II D. karo Baltijos sportininkai dar stipriau pasireiškė olimpinėse žaidynėse. Likę gimtajame krašte ir išikūrę užsieniuose pasiekė stambių laimėjimų asmeninėse varžybose arba padėjo kitiems laimėti komandines varžybas. Deja, visi tie laimėjimai atiteko svetimoms valstybėms. Daugiausia medalių Baltijos sportininkai laimėjo

Sov. Sąjungai Johannes Kotkas I. Talts (2). A. Mikėnas, I Jaunzeme. E. Ozalina, J. Lusis (3). R. Tamulis, J. Čepulis, R. Muraukas, N. Sabaitė, S. Šaparnis R. Aun, B. Kalėdienė, V. Česiūnas ir keletas kitų laimėjo visų trijų spalvų medalius Sov. Sąjungai.

Baltiečiai daug prisidėjo prie sovietų krepšinio iškilimo ir kai kuriose žaidynėse daugiau kaip pusė žaidėjų būdavo baltiečiai. 1952 m. Sov. Sąjungai Helsinkio žaidynėse atstovavo S. Butautas, S. Stankus, K. Petkevičius, I. Kullam, M. Valdmanis, K. Kruus, J. Lagunavičius ir laimėjo sidabro medalį. Sidabro medalį taip pat laimėjo 1956 m. Melburne V. Muiženieks, M. Valdmanis, S. Stonkus, K. Petkevičius, J. Kruminš, A. Lauritėnas, V. Torban. Tai 7 žaidėjai iš 12-kos. 1952 m. Sov. Sąjunga baigmėje pralaimėjo JAV 36:25 ir 1956 m. 89:55.

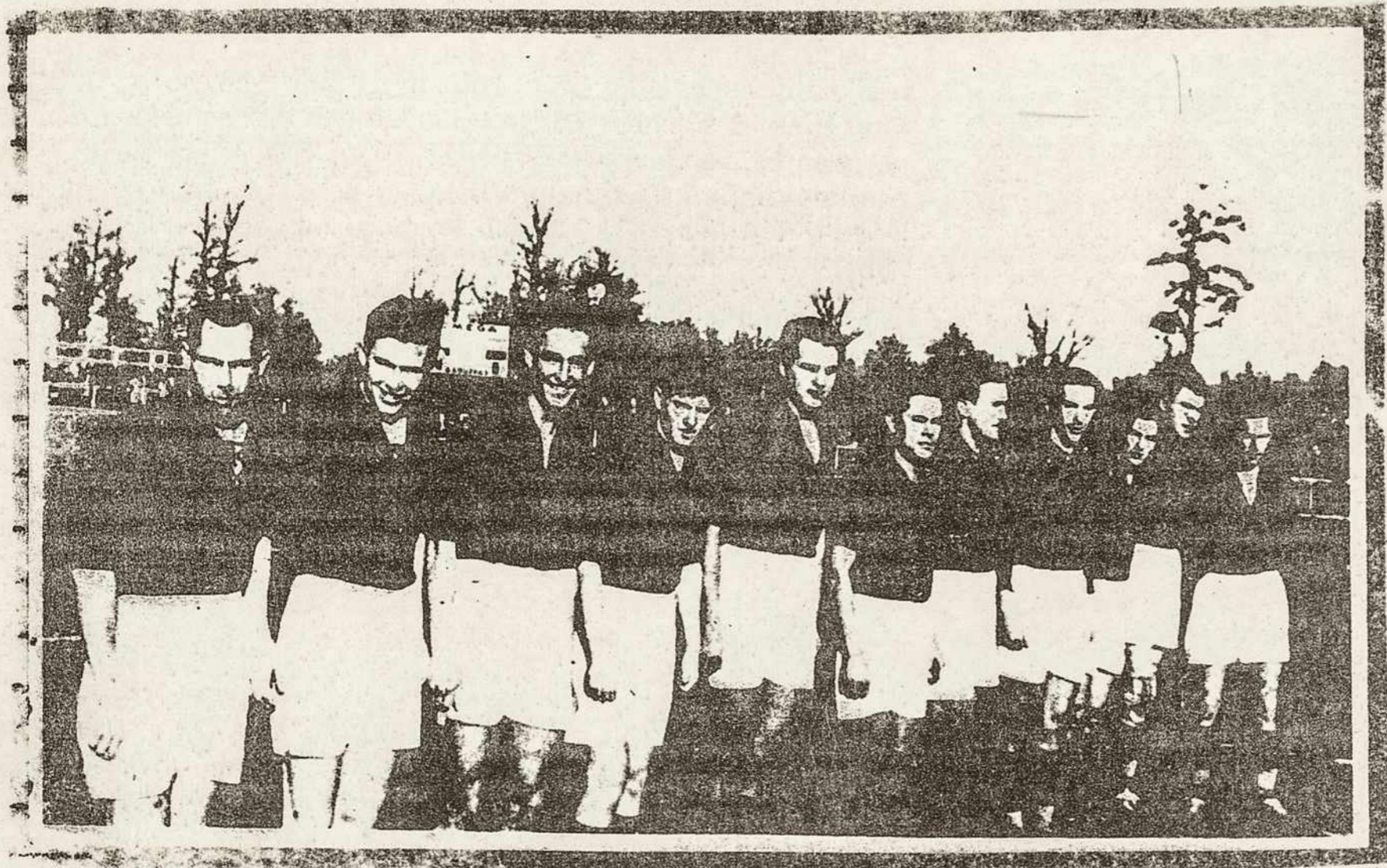
Pokarinė Lietuva

Po II D. karo ypač iškilo Lietuvos sportininkai. Lietuviai sėkmingai atstovavo Sov. Sąjungai šiose olimpinėse žaidynėse sporto šakose: bokse, lengv. atletikoje, irklavime, krepšinyje, modern. penkiakovoje, fechtavime, plaukime ir tinklinyje. Iš viso lietuviai Sov. Sąjungai laimėjo apie 20 medalių. Ypač gausiai lietuviai atstovavo Sov. Sąjungai krepšinyje ir irklavime. Krepšinyje kartais net ištisas penketukas būdavo lietuviškas — S. Butautas, K. Petkevičius, A. Lauritėnas, J. Lagunavičius, V. Kulakauskas. 1964 m. Tokijo žaidynėse Sov. Sąjungos aštuonvietės valtys įgulą sudarė net 6 Lietuvos irkluotojai Bėgikas Aleksiejūnas buvo pirmasis lietuvis, pasiekęs olimpinį rekordą.

Išivijoje

Nemažai baltiečių kilmės sportininkų ir išivijoje atstovavo kitom šalim olimpinėse žaidynėse. 1952 m. Urugvajaus krepšinio komandoje, kuri laimėjo bronzos medalį, žaidė temperamentingas V. Gieslinskas. 1960 m. Romos žaidynėse latvis J. Konrads Australijai laimėjo du aukso medalius — 400 l/s ir 1500 m l/s plaukime. B. Pikelis iš Vankuverio atstovavo Kanadai 1952 ir 1956 m. žaidynėse. Jis buvo vienas geriausių krepšininkų Kanados komandoje. I. Macijauskaitė - Piotrowski, viena geriausių Kanados trumpų nuotolių bėgikų, kelis kartus atstovavo Kanadai olimpinėse žaidynėse. E. Palubinskas 1972 m. Muenchene žaidė krepšinį Australijos komandoje. Kaufmanaitė iš P. Amerikos dalyvavo lengv. atletikoje. Torontiškei G. Kerniūtei stokojo laimės atrankinėse plaukimo rungtyne, kad galėtų atstovauti Kanadai Muenchene.

T. Ž.

Paskutinė Lietuvos futbolo rinktinė, žaidusi 1940 m. rudenį dvi paskutines rungtynes su Minsko rinktine. Minske žaidė rugsėjo pabaigoje ir pralaimėjo 7:1; spalio mėn. pradžioje laimėjo prieš tą pačią rinktinę — 4:1. Rungtynės vyko valstybiniame Kauno stadijone, šalia Kūno Kultūros Rūmų, Ažuolyne. Nuotrauka daryta prieš tas rungtynes. Iš kairės: Jaškevičius, Dzindziliauskas, Penkauskas, Saunorius, Adomavičius (Juja), Kersnauskas, Ilgūnas, Skeivys, Galvičius, Skalskis, Geležjūnas. Tos sudėties rinktinė buvo suformuota ir treniruota austrų trenerio Hahno. Be esminių pakeitimų ji išsilaikė dvejus metus iki ji buvo galutinai 1940 m. rudenį išformuota. Hahnui nebuvo leista su rinktine vykti į Minską. Greit po to jam buvo atšaukta viza, ir jis turėjo išvykti į savo gimtinę Viena (Austrija). I. a.

LIETUVIAI PASAULYJE

Venecuela

VLB KRAŠTO VALDYBOS pirm. inž. Vladas Venckus gavo telegramą iš prezidentūros, pasirašytą jos generalinio sekr. E. S. Aristeguietos. Ja atsiliepiama į Vasario 16 minėjime priimtą ir prez. C. A. Perezui pasiūstą rezoliuciją, kuri buvo paruošta pagal VLIKO parūpintą pavyzdį. Prez. C. A. Perez buvo paprašytas imtis pastangų, kad Venecuelos atstovas Jungtinėse Tautose atkreiptų dėmesį į sovietinę Lietuvos okupaciją bei tikinčiųjų persekiojimą, reikalautų Sovietų Sąjungos kariuomenės atitraukimo ir laisvų demokratiškos rinkimų. Gen. sekr. E. S. Aristeguietos pranešimu, prez. C. A. Perez rezoliuciją perskaitė su dideliu dėmesiu ir ją perdavė užsienio reikalų ministeriui.

Australija

ITALŲ BENDRUOMENĖS ŠVENTĖJE Carillos kalnuose prie Pertho pagrindiniu itališkų Mišių koncelebrantu buvo kun. J. Petrauskas, pasakęs ir gražų pamokslą italų kalba. Koncertinėje programos dalyje, be dviejų orkestrų ir italų solistų, dalyvavo ir tautinių šokių grupė "Šatrija", vadovaujama V. Miliuskienės. Už liaudies šokius Jonkelį, Žiogelius ir Vėdarą italai "Šatrijai" atsilygino specialia dovana.

J. A. Valstybės

LIETUVOS BAŽNYTINĖS PROVINCIJOS penkiasdešimtmečio minėjimą Čikagoje surengė V. Liulevičiaus vadovaujamas LK Mokslo Akademijos židinys. Iškilme pradėta vysk. V. Brizgio, kun. dr. V. Rimšelio, MIC, ir kun. dr. I. Urbono koncelebruotomis Mišiomis jėzuitų koplyčioje, kun. dr. I. Urbono pamokslu. Pamaldų metu giedojo sol. J. Vaznelis su pianisto M. Motekaičio vargonine palyda. Minėjimas įvyko didžiojoje Jaunimo Centro salėje. Jį pradėjo prof. dr. B. Miniataitė, pakviesdama visus dalyvius sugiedoti Tautos himną ir padarydama trumpą įvadinę krikščionybės Lietuvoje apžvalgą. Išsamia paskaita "Istorinis žvilgsnis į Lietuvos bažnytinės provincijos įkūrimo vertę" skaitė kun. dr. V. Rimšelis, MIC. Jis teigiamai įvertino karalių Mindaugą kaip gerą diplomata, puikų valstybininką, gavusį karališką karūną iš popiežiaus Inocento IV. Paskaitininko nuomone, šiandien Lietuvos būklė būtų kitokia, jeigu būtų išlikusi Mindaugo pradėta krikščionybė. Kunigaikštis Vytautas susilaukė priekaištų dėl lietuvių kalbos neįvedimo į pastatytas 7 šventoves, nepašalinimą joms lietuvių kunigų. Kun. dr. V. Rimšelis, MIC, taipgi pateikė neskelbtų ar retai tegirdėtų faktų apie lenkų pastangas neteisingai informuoti Vatikaną Lietuvos reikalais ir jį nuteikti Lietuvai nepalankia prasme. Dėlto Lietuvos vyskupais dažniausiai buvo skiriami lenkai. Septyniolika Vilniaus vyskupijos kunigų 1906 m. popiežiui Pijui X pasiuntė prašymą įsteigti atskirą bažnytinę Lietuvos provinciją ir Vilniaus vysk. Ed. von der Roppa pakeisti lietuviu. Lietuvių kunigų

prasymas tada nebuvo patenkintas. Atskiros bažnytinės provincijos Lietuva susilaukė tik 1926 m. Popiežiaus Pijaus XI bulę apie provincijos įsteigimą minėjimo dalyviams perskaitė R. Černius, o J. Masilionis, talkinamas A. Valavičiaus, ekrane parodė Lietuvos vyskupus bei kitus istorinius asmenis. Baigminį žodį tarė vysk. V. Brizgys apie Lietuvai paskirtus vyskupus, papasakojo įdomių atsiminimų. Meninę programos dalį atliko instrumentalistų trijulė — smuikininkas P. Matiukas, pianistas M. Motekaitis ir violončelistas W. Černota.

STUDENTAI PRIE KATEDROS

Šiomet švenčiam Lietuvos bažnytinės provincijos atkūrimo 50 m. sukaktį ir taip pat 4 metų sukaktį, kai okup. Lietuvoje pogrindyje yra leidžiama laisvuosius Vakarų pasiekianti "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika". Lietuvos bažnytinės provincijos atkūrimo 50 m. sukaktis buvo iškilmingai paminėta Mišiomis jėzuitų koplyčioje ir akademija Jaunimo Centre kovo 14 d. Aktyvioji lietuvių studentija nors ir neapvalia "Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos" sukaktį pasiryžo išnešti į platesnius vandenis. Prie šv. Vardo katedros, esančios Čikagos vidurmišio pašonėje, kovo 18 d. vakare lietuvių studentai pradėjo budėjimą, kuris truko ištisas 24 val. Į budėjimą įsijungė Lietuvių Studentų S-ga, ateitininkai, Akademinis Skautų Sąjūdis ir kt. Šiuo budėjimu norėta atkreipti amerikiečių dėmesį į liūdną religijos padėtį okup. Lietuvoje, į tikinčiųjų kryžiaus kelią, kurio faktams atvaizduoti ir leidžiama "Lietuvos K. Bažnyčios Kronika". Iš neoficialių šaltinių teko sužinoti, kad studentija ryžosi budėjimą atlikti pačioje katedroje, bet tam iš bažnytinės vyriausybės negavo leidimo.

Italija

STASYS LOZORAITIS, Lietuvos diplomatinės šefas, pasiuntė padėkos raštą Australijos vyriausybės užsienio reikalų ministeriui. Lietuvių tautos vardu jis dėkoja už Baltijos valstybių pripažinimo Sovietų Sąjungai atšaukimą. Šis kilnus naujosios vyriausybės aktas, patvirtinantis Lietuvos, Latvijos ir Estijos teises į nepriklausomybę, yra svarbus indėlis į tarptautinių santykių istoriją, teikiantis vilties, jog ateityje tarptautinė bendruomenė vadovausis teisingumu ir drįs pasipriešinti neteisėtiems savo narių veiksams.

CIRO DI CONZA STRAIPSNĮ apie Lietuvą paskelbė Romos laikraštis "Realta Politica". Autorius italų skaitytojus supažindina su sovietine Lietuvos okupacija, religijos bei žmogaus teisių varžtais, R. Kalantos susidėginimu ir po šio įvykio kilusiomis demonstracijomis. C. di Conza taipgi rašo apie okupantų vykdomą rusifikaciją, dėl kurios jie net į folkloristus žiūri su nepasitikėjimu, rež. J. Jurašo bei jo šeimos pasitraukimą į laisvąjį pasaulį. Pagrindinį klausimą iškelia straipsnio antraštė — "Ar pavyks Lietuvoje?" Autorius nori žinoti, ar rusams pavyks nugalėti lietuvius. Šioje kovoje Lietuva

Wroclawo lietuvių choristų ir šokėjų grupė Vilnelė, praėjusiais metais atšventusi 10 metų sukaktį.

PAS LENKIJOS LIETUVIUS

Lenkijoje daugiausia lietuvių gyvena Punsko krašte, Suvalkų trikampyje. Būrelis gyvena ir Varšuvoje.

Nuo antrojo pasaulinio karo

jaucia visų kitų nerusiškų tautų solidarumą.

Britanija

EUROPOS LIETUVIŲ VYSK. A. DEKSNYS šį pavasarį aplankys Britanijos lietuvių kolonijas. Gegužės 23-30 d. d. jis viešės Londone ir Lietuvių Sodyboje, birželio 5-13 d. d. — Nottinghame, birželio 19-20 d. d. — Bradforde, kur tuo metu bus minima kun. J. Kuzmickio ir mons. Kl. Razmino 40 metų kunigystės sukaktis, birželio 27 d. — Mančesteryje.

Belgija

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ Belgijos lietuviai paminėjo vasario 28 d. Lieže Prancūzijos lietuvių kapeliono kun. J. Petrošiaus atnašautomis Mišiomis ir progai pritaikytu pamokslu. Jis taipgi tarė ir atitinkamą žodį pačiame Vasario 16 minėjime, kurio meninė programa pasirūpino Belgijos LB krašto valdybos pirm. Stasė Baltus. Atlikėjų gretose buvo du svečiai — kun. J. Petrošiaus iš Paryžiaus atsivežtas jaunas Los Angeles muz. Algis Draugelis, pianinu paskambinęs liaudies melodijų bei savo kompozicijų, ir fleitistas Petras Odinis, neseniai iš Lietuvos atvykęs į V. Vokietiją. Essene jis dabar lanko augštąją muzikos mokyklą. Mūsų liaudies dainų padainavo Pr. Baltus ir Belgijos lietuvių sol. B. Gailiūtė - Spies. Programą tautiniais šokiais užsklendė "Gintaro" grupė. Minėjime dalyvavo kultūros ministerijos atstovas

susitelkę lietuvių ir Wroclaw mieste, kuris vokiškai vadinasi Breslau. Tie lietuviai turi savo chorą ir tautinių šokių grupę. Vienetas pasivadinęs Vilnelės vardu. Praėjusiais metais grupė minėjo savo veiklos 10 metų sukaktį.

H. Vandekerere, ruošiantis vaizdinį ir garsinį montažą apie Valonijoje gyvenančias ateivių grupes. Jis padarė daug nuotraukų ir džiaugėsi folklorinė lietuvių medžiaga savo montažui.

Urugvajus

MONTEVIDEO TAUTYBIŲ MU-GEJE, kurios pelnas buvo skirtas labdarai, savo skyrių turėjo ir lietuviai. Šią metinę parodą rengia ir globoja Urugvajaus prezidento žmona, talkinama užsienio diplomatų žmonių. Pagrindine lietuvių ryšininke buvo Lietuvos atstovo Anatolijaus Grišo, no žmona Liucija. Lietuvių skyrius pasižymėjo gausiais tautodailės dirbiniais, keramika, gėrimais, mediniu Lietuvos žemėlapiu. Šalia kitų valstybių vėliavų plevėsavo ir Lietuvos trispalvė. Su dabartinėmis Lietuvos problemomis lankytojus supažindino sovietų žiaurumus aprašantys žurnalai, dalinami parodoje. Lietuviškas skyrius turėjo 2.100.000 senųjų pezu pelno.

Argentina

LIETUVIŲ KATALIKŲ DRAUGIJA BIRUTE Adroque mieste atšventė 45 metų veiklos sukaktį. Birutiečių namuose surengtose vaišėse jas sveikino Avellanedos Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Petraitis, "Argentinios Lietuvių Balso" leidėjas Pr. Ožinskas, "Laiko" administratorius P. Gudelevičius, "Aušros" choro vadu — S. Derencius

TIESA IR GYVENIMAS

VEIDAI VELYKŲ SAULĖJE

STASYS YLA

Sakoma, istoriją reikia kurti, o ne rašyti, ir tai dabar, nieko nelaukiant. Kaip tik dabar, šiose neįprastose sąlygose, prasideda istorija žmogaus einančio sparčiu žingsniu į nudvasėjimą. Nebeturim laiko asmeninei kultūrai, savo sąžinei. Nebėra sąlygų, kaip seniau.

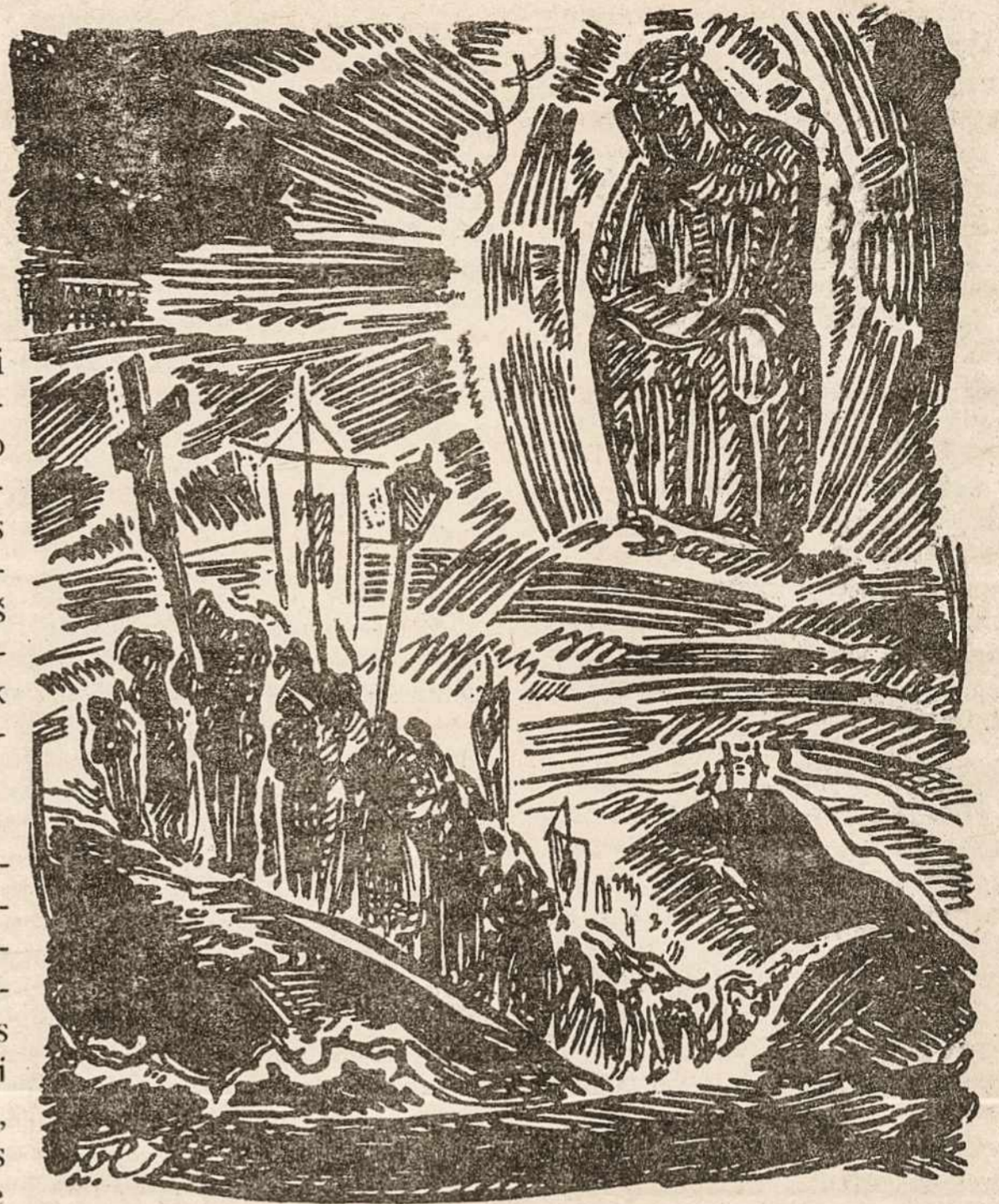
Štai, kad ir Velykos — šventės, skirtos dvasiai prabusti, atsinaujinti, grįžti į save. Kas iš jų beliko — proga praleisti dieną su šeima prie geriau paruošto stalo, gal užbėgti į bažnyčią Mišių ir užsukti į svečius? Nebėra laiko susikaupti nei pamąstyti, nei maldoj paskęsti. Tokie mes dabar esam šioj civilizacijoje — užvyti darbo, įtempti rūpesčių ir skubos.

Nebėra sąlygų, kaip seniau Lietuvoj... Taip. Ir jų nebus, o reikalas išlikti žmogum vistiek nemažėja. Mūsų nervai "kyla", nerimas auga, širdis tempiasi — ar tik nuo skubos, nuo darbo, triukšmo ir oro taršos? *Kyla vidinės tuštumos baimė, ir ji persekioja mus neįtamai, pasąmoniškai. Mes bėgam nuo jos dar labiau judėdami, garsiau tarškėdami, kartais tiesiog save svaigindami.*

Neturim sąlygų skaityti, galvoti, grįžti savin ir jų nesudarome. Galvojam senoviškai: aplinka pati kėlė mūsų dvasią kitados, o kad aplinką kurtume patys ir sąly-

gas sudarytume — ne, šitai mums svetima. Kodėl tad sakome — istoriją reikia kurti, o ne ją rašyti? Argi istorija nėra kompleksas sąlygų, kurias kas nors keitė? Ir istorijoje iškilo tie, kurie prasiveržė iš sąlygų rutinos. Ir tautos išaugo, ir sąjūdžiai subrendo tik tada, kai priešinosi nepalankiom sąlygom.

Kas buvo ir yra krikščionybė, jei ne sukilimas prieš buvusias ir esamas sąlygas, kurios žmogų nužmogina ir nudvasina? Kas yra velykinis prisikėlimas krikščioniui, jei ne prasiveržimas iš piktumos, išsivadavimas iš varžtų? Kas yra tautos prisikėlimas, apie

Dail. L. Viliamas

A. Tyruolis

VELYKOS

Kristus jau kėlės!
Spindulių sūrėlės
Blaško skausmus.
Sveikina gėlės,
Ir vyturėlis
Guodžia vėl mus.

Kas kelia plieną,
Tu merk purieną —
Meilę pakviesk.
Šią kilnią dieną
Ne mėnesiena —
Saulė pašviesk.

Tėviškė pančiuos!...
O, ir jos kančios
Kartą pranyks.
Kančiai išbandžius,
Tvirtos ir brandžios
Viltys paliks:

Kaip Kristus kėlės,
Ir tėviškėlės
Laisvė pabus;
Šaltis tiek gėlės
Trauksis, atkėlės
Saulėn vartus!

Edvardas Koranckas

kurį kalbame dažnom progom? Sąlygos ten yra pavergiančios ir užgniaužiančios dvasią bei kūrybą, tačiau žmonės skaito, galvoja ir nerimsta dėl savo dvasinių reikalų daugiau, kaip betkada.

Velykos nėra tik viena diena, o krypsnis į naują pakopą, šuolis į dvasinį išbudimą, akstinas naujam perversmui. Kas nemėgsta istorijų, tegu padaro istorinį žingsnį dabar, nieko nelaukdamas. Tegų išvelka sau iš sąmonės tą nerimą ir pradeda kirpti gyvenimą savom, o ne sąlygų žirkliem — asmeninį gyvenimą, šeiminių ir visuomeninį. Velykų stebuklas neištinka žmogaus staiga. Velykos tik parengia realiam prisikėlimui, jeigu jį kartą priimam kaip žmogišką ir krikščionišką būtinybę savo gyvenimo pilnatvei.

Girdim teisingus pastebėjimus: tauta išlieka tik įsistiprinusi savo dvasia, ir emigracija neišskysta, jei turi dvasios bei kūrybos išteklių. O tautą ir emigraciją sudaro žmonės, ne skaičiai, ir neapskaičiuojamas dvasinis kapitalas, sutelktas bei įveiksmintas atskirų žmonių ir sąjūdžių

dvasinėm pastangom. Jei tas pastangas ženklina aukšta moralė ir skaidrus tikėjimas, jei žmogaus valia susiliečia su Dievo valia ir malone, kodėl negali įvykti prisikėlimo stebuklas? Stebuklas ne pasyviai laukiamas, o aktyviai kuriamas. Velykos ne kalendoriškai išpuolančios, o paruošiamos.

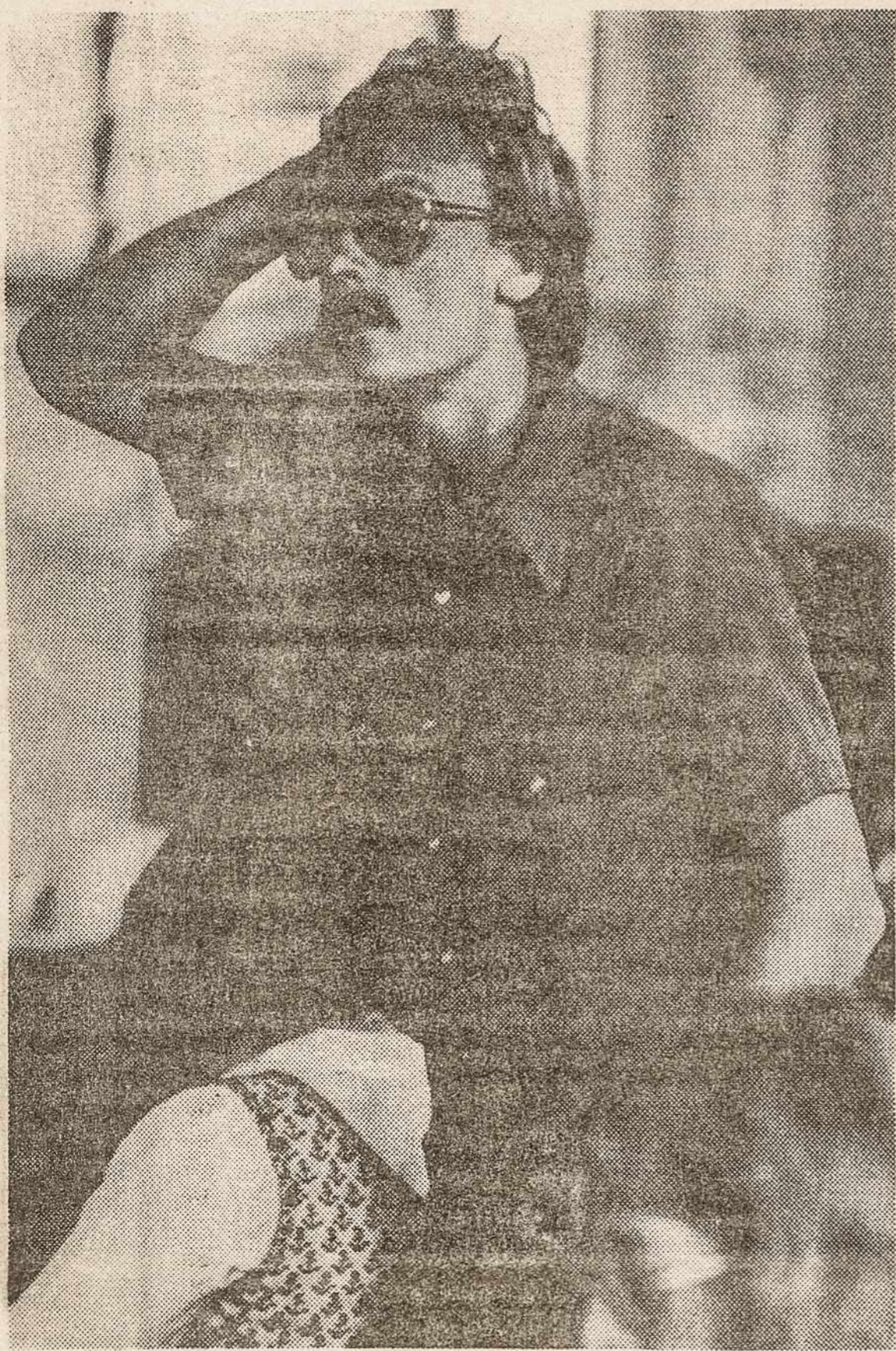
Istorija nestovi vietoj. Ją kas nors kuria mūsų vietoje ir mūsų dvasiai nepalankia linkime. Neugdom ryžto, dargi jį gniuždom kritikomis. Nežiebiame vizijų. Pasitenkinam vizitais pas draugus. Kaip gali skambėti aleliuja mūsų dvasios ausyse, gausti vargonai širdyje, plaktis vėlavos čiurlioniškoj procesijoje į augštumas?!

Mažos tautos istorija lig šiol liudijo didžiadvasiškumą, brendusį šimtmečiais. Bene penktą kartą ji buvo priplakta prie kryžiaus mirčiai, tačiau kelias ir stiebiasi ne vien vitaliniu gajumu. Gyva tikėjimu ir nuskaidrinta aukos kryžiais, ji šiandien plačia širdim gali sveikinti Velykų ryto saulę. Tik kad toj saulėj sušvistų ir mūsų veidai!

VARPELIS

Paskutinės jaunimo kongreso dienos

M. CHAINAUSKAS

PAULIUS KURAS, trečiojo pasaulio lietuvių jaunimo kongreso atstovas iš Windsor, Ont., diskutuoja atstovų posėdyje Brazilijoje D. Blauzdžiūnaitė

Dažnai mes nusiskundžiame Kanadoje, kad mūsų jaunimas permažai moka ir permažai vartoja lietuvių kalbą. P. Amerikoje kalbos padėtis yra labai liūdna. Sutikau vos keletą jaunuolių, kurie kalbėjo lietuviškai. Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje negirdėjau nė vieno lietuviško žodžio čia augusio jaunimo tarpe. Galėjau pasidžiaugti, kad visi "Baltijos" ansamblio dalyviai gerai mokėjo lietuviškai ir nesibijojo lietuviškai kalbėti. Taip pat galima pasidžiaugti, kad "Baltijos" dainose aiškiai girdėti gryna lietuvių kalba, be jokio akcento. Tai nuopelnas kun. B. Pacevičiaus, kuris pirmas pradėjo chorą mokytį. Jis didelį dėmesį kreipė į teisingą žodžių ištarimą ir kirčiavimą. Galime taip pat pasidžiaugti, kad dabartinė "Baltijos" choro dirigentė Rita Vilienė, nors Kanadoje gimusi ir augusi, lietuviškai kalba be jokių priekaištų. Per repeticijas ji vartoja tik lietuvių kalbą.

Sausio 5 d. buvo paskutinė laisva diena "Baltijos" ansambliui Sao Paulo mieste. Visi pra-

leido laiką, kaip kam patiko. Vieni išvažiavo į miestą paskutinių pinigų išleisti, kiti išvyko pasimaudyti ir paskutiniaisiais Sao Paulo saulės spinduliais pasidžiaugti.

Labai gerai, kad "Baltijos" ansamblio dalyviai buvo apgyvendinti lietuviškose šeimose. Jie turėjo progos su čia gyvenančiu jaunimu pabendrauti, ispūdžiais pasidalinti, kartu visur važiuoti, Sao Paulo miestą ir apylinkes pamatyti. Turėjo taip pat progos lietuviškai kalbėti, nes lietuvių kalba buvo vienintelė, kuria galėjo bent truputėlį vienas su kitu susikalbėti.

Sausio 6 d. sugrįžo iš Itaiči (studijų dienų) mūsų atstovai. Iš "Baltijos" ansamblio jų buvo du — Jurgis Valaitis ir Algis Jusys. Jie grįžo padarę daug rimtų nutarimų ateičiai ir išnagrinęję daug lietuviškų temų. Studijų dienos buvo šio kongreso švyturys.

Sausio 6 d. buvo numatytas ir kongreso uždarymas gražioje Konvencijų salėje. "Baltijos" ansamblis buvo pakviestas atlikti dalį programos. Vakaro pro-

gramą tvarkė pranešėjai — Liucija Juodelytė ir Algirdas Sliesoraitis. Pastarasis pakvietė prezidiumą, pristatė dalyvius pagal kraštus. Kiekvienam kalbėtojui buvo paskirtas laikas, todėl ši kartą kalbos buvo trumpesnės ir reikšmingesnės.

Gabija Juozapavičiūtė perskaitė svarbiausias jaunimo priimtas rezoliucijas. Ji taip pat supažindino su kongreso garbės svečiais. Iš Kanados buvo pristatyti KLB krašto valdybos pirm. J. R. Simanavičius ir "Baltijos" ansamblio vadovai Dana ir Miras Chainauskai. Toliau sekė PLJS valdybos žodis ir tūkstantininkų pagerbimas. Visi, kurie aukojo šiam kongresui tūkstantį ar daugiau kruzeirų (per šimtą dolerių), gavo raštišką diplomą (pažymėjimą). Jų buvo labai daug. Tai rodo, kad Brazilijos lietuviai ne tik daug darbo ir nemigos naktų įdėjo į šį kongresą, bet ir daug savo uždirbtų pinigų.

Akademinei daliai pasibaigus, koncertą pradėjo "Žibučių" oktetas iš Argentinos. Tai labai gražus vienetas, tik menkas lietuvių kalbos mokėjimas šiek tiek mažino lietuviškos dainos grožį. Iš pavienių pasirodymų publikai labiausiai patiko Adriana Jocytė iš Argentinos. Labai jauna, bet talentinga dainininkė, kuri dainavo lietuviškas ir modernizmą linkusias daineles, gitarai pritariant. Koncertą baigė "Baltijos" ansamblis liaudies dainomis ir tautiniais šokiais.

Grįžome namo autobusu į Vila Zelina kiek pavargę, bet patenkinti, kad gerai viskas sekėsi. Skatinau "Baltijos" dalyvius, kad eitų anksti miegoti, nes rytojaus dieną buvo numatyta ilga repeticija ir tautinių šokių šventė.

Sausio 7 d. anksti rytą vyko autobusu iš Vila Zelinos į tautinių šokių šventės repeticiją. Visa "Baltija" buvo geroje nuotaikoje. Antanas Vyšniauskas paprašė tylos ir pasveikino mane gimtadienio proga. Jisai nuoširdžiai dėkojo ansamblio vadovams už rūpesčius ir už išvyką į P. Ameriką. Viso ansamblio vardu jis įteikė dvi sidabrines taures. Vienoje taurėje buvo įrašyta "Baltija", Pietų Amerika 1976", o kitoje "Ačiū". Širdį suskaudo ir trūko žodžių padėkai pareikšti. Šiandieną, kai tik pažiūriu į taures, prisimenu P. Ameriką. Visą vargą jau seniai pamiršau, bet gražūs prisiminimai pasiliko.

Nuvykus į salę, viskas atrodė labai liūdnam. Niekas nesutvarkyta, kvadratai nesužymėti. Kalbos sunkumai visą reikalą dar labiau komplikavo. Šokių šven-

tės meno vadovas Alfredas Stanevičius tarnybos reikalais turėjo grįžti į Urugvajų, todėl man, kaip vyriausiam šventės koordinatoriui, teko programos paruošimas ir jo vargai.

Repeticija buvo labai sunki. Daug grupių buvo silpnokai paruoštų. Neaiškumų buvo dėl išėjimų. Jaunimas dirbo smarkiai ir bedirbdamas išalko. Kun. A. Saulaitis jaudinosi, kad maisto laiku neatvežė. Argentinos grupė "streikavo", nes buvo per daug alkani. Jie sakė eis ir suvalgys mūsų būgnininką. Ponia Chainauskienė protestavo: "Nedrįskite jo valgyti — jis mano sūnus!" Taigi, nors buvome pavargę ir išalkę, mokėjome pajuokauti. Malonu buvo dirbti, nes vyravo gera nuotaika.

Apie 4 v.p.p. buvo atvežtas maistas. Gerai pasistiprinę, dar kartą pakartojome visą programą. Dabar jau viskas gerai atrodė. Gaila tik, kad studijų dienoje pasiruošęs choras negalėjo dainuoti, nes garsiakalbiai buvo perprasti.

Tautinių šokių šventėje dalyvavo penkios grupės — Argentinos Lietuvių Centro grupė, vadovaujama Algimanto Rastausko, jungtinė grupė, vad. Birutės Radzivilienės iš JAV, "Rūtelė", vad. Antano Aleknavičiaus ir Eugenijos Bacevičienės iš Brazilijos, "Nemunas", vad. Jono Lukoševičiaus iš Brazilijos (J. Lukoševičius buvo techninės šokių šventės komisijos talkininkas ir pranešėjas portugalų kalba) ir Kanados Londono "Baltija" Iš viso šventėje dalyvavo 100 šokėjų.

Šventės pradžioje vėliavų ėjimas buvo labai įspūdingas. Vėliavų ėjimą tvarkė Jurgis Valaitis iš Kanados.

Pirmoje programos dalyje buvo atlikta Gyvataras, Vijūnas, Sukčius, Kepurinė, Pakeltkojis ir Ketvirtainis. Petraukos metu kanklininkė Danutė Bankaitytė, JAV, kanklėmis atliko lietuvių liaudies muzikos.

Po pertraukos sekė Čigonėlis, Landytinis, Audėjėlė, Pliauškutis ir Aštuonytis. Šventė buvo užbaigta tradiciniu užbaigos šokiu — Suktiniu.

Po programos Gabija Juozapavičiūtė pagerbė šventės darbuotojus, įteikdama jiems po dovanėlę. "Baltijos" vadovai buvo apdovanoti tautinėmis juostomis su įrašu: "Sveiki atvykę".

Su tautinių šokių švente baigėsi ir "Baltijos" pasirodymai jaunimo kongrese. Buvom pasiruošę dar aplankyti Rio de Janeiro prieš išskrisdami į namus, todėl skubėjome į nakvynes, nes jau laikas buvo pradėti ruošti lagaminus. Buvo liūdnam, kad reikės palikti geruosius Sao Paulo miesto lietuvius, kurie mus taip nuoširdžiai priėmė.

stovykla "Mūsų rūtelė" Kondrotų šeimos ūkyje netoli Sao Paulo. Stovyklavo apie 50 moksleivių 8-14 m. amžiaus 1976. I. 18-25. Vadovavo kun. H. Sulcas ir Eug. Bacevičienė Nuotr. A. Saulaičio

MŪSU LIETUVA Ilgiesiems

"RŪTELĖ EM ITŪ"

O porquinho da fazenda está tão amigo das crianças que atende pelo nome de Lulu.

A barraca dos Vieningi ficou quase alagada, e apesar disso o Ricardo Alemão acha que é a mais natural.

As Zioples representaram tão bem a peça dos bebados que ao cair a Estela quase quebrou os ladrilhos da sala.

Tal qual os porquinhos na lata de lixo, foram as crianças em cima dos chicles.

O que há com o Richard? Num dia às 3 horas da tarde já havia tomado banho e estava de pijama, e no outro dia enquanto os outros representavam o programa ele dormia em seu saco de dormir no local do palco.

No acampamento andam à solta aranhas terríveis que andam assaltando as barracas, principalmente na barraca do Heitor e Roberto.

O Eliseu anda meio pirado depois de passar inseticida na barraca - acendeu um fósforo. Neste dia o Osvaldo e o Carlos Alberto quase matam ele.

Todas as noites anda à solta o saltador de estacas. No dia que o vento impôs a sua fúria, quase que as barracas levantam vôo.

O antigo Trio Ipanema (Cláudio, Edson, e Eduardo) virou uma banda, todos de corneta e tamborzinho na mão.

O Richard quebra mesmo os corações de diferentes idades, primeiro a Danute, depois a Clarice e a Andréa.

A moda agora é as grandes gostarem dos pequenos, como nos mostraram a Beatriz e o José.

Mas isto não passam de brincadeiras sentimentais.

Foi um milagre da terra os Kopustai que se achavam menores que os Vieningi comprovarem a sua maioria ganhando no arremesso quando o Flávio deu o seu grande grito: "kopustai".

Parece que a barraca do Heitor não queria parar de pé. A primeira

vez que desabou, os seus ocupantes (Heitor e Roberto) estavam dentro, e lá no meio da noite estavam os dois erguendo a barraca. No dia seguinte descobriram o culpado: João.

No mercado a mais nova marca de macarrão: TENAZ aquele que vira pasta na água.

Na cozinha, dona Eugênia e dona Aldonia, descascando pepinos, voavam moscas e o Saulai-

tis de passagem ouviu dona Eugênia dizer

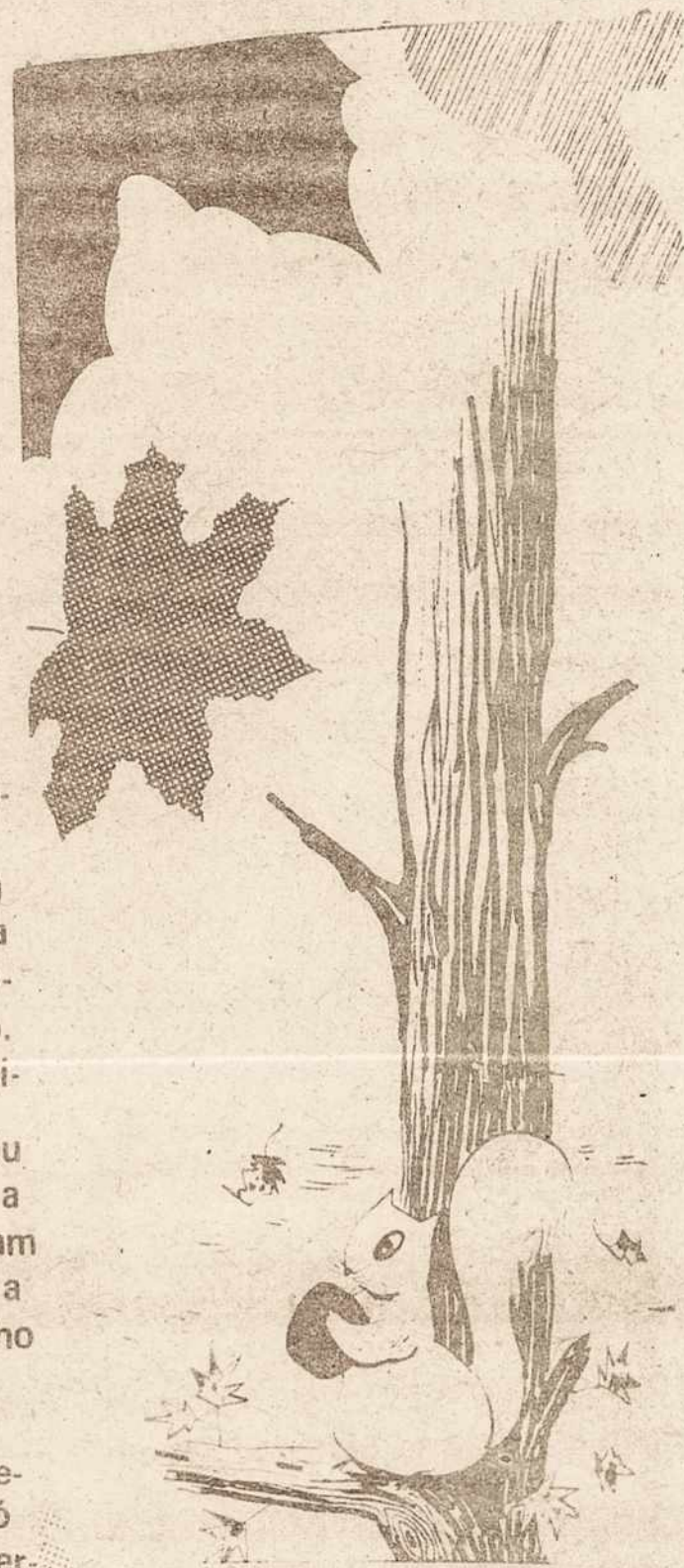
que se faltavam um rabo para espantá-las, e caiu na gargalhada porque é o que menos falta neste acampamento.

A Dóris precisa lavar os ouvi-

dos, pois uma noite dessas ouviu uma conversa entre a Estela e a Eliane e entendeu que elas viram uma lagartixa e foi até chamar a dona Eugênia para matar o bicho imaginário imaginário.

O Saulaitis estava fazendo regime pois durante dois dias só tomou laranjada e café, já no terceiro comeu bolinhos de carne e batatas, regadas com óleo, mas agora já está almoçando até duas vezes para descontar. Resultado do regime: agora já não pode ver mais as pontas dos pés.

Padre, kunigelis, senhor, doutor Herman marca para o dia seguinte uma excursão. O motivo? Ver o sol nascer na montanha. O horário de saída? Quatro e meia da manhã; mas depois de rezas e promessas, começa a chover e a excursão não sai. Foi marcado novo dia. Acontece que outra vez à custa de promessas o dia amanhece nublado e a excursão novamen-

LINKSMŪ VELYKŪ!

te adiada. Todos estavam contentes confiavam no mau tempo, mas algo saiu errado e o padre nos tira da cama, e o tempo que tivemos para nos vestir foi bem grande: 5 minutos. A excursão começou à passos Herman e quando chegamos, parecia que o sol não ia sair. Demorou mas saiu, todo encolhido vermelho de vergonha. Voltamos à passo tartaruga, pois as nossas energias foram gastas na ida.

3. sus dangia

IRUTĖ IR KESTUTIS

D. BASTYS

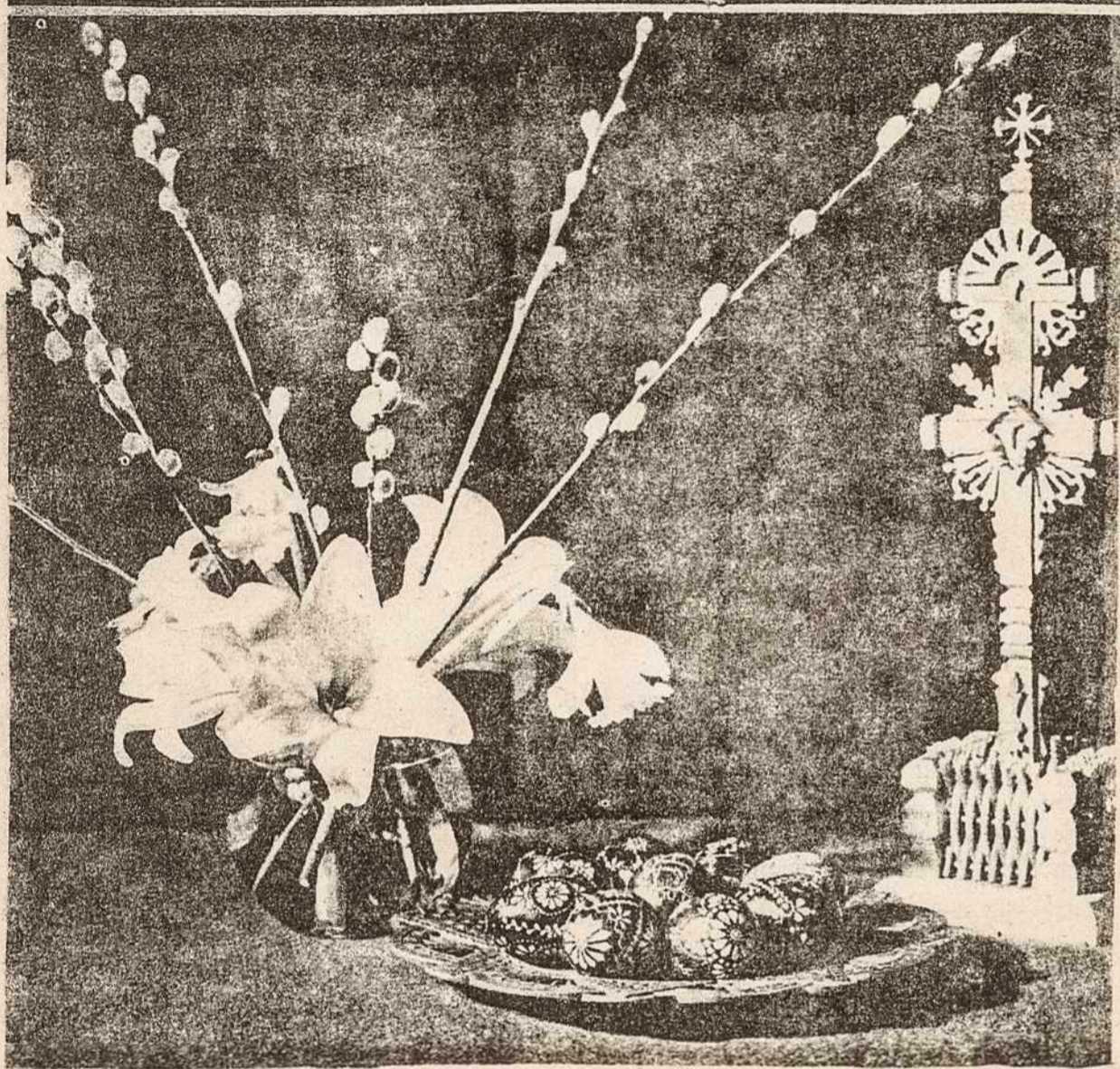

LITERATŪRA • DAILĖ • MOKSLAS

VELYKŲ PAPROČIAI

Kai kurie jų siekia senosios lietuvių tikybos laikus

P. BLIUMAS

Dabar Velykos švenčiamos kaip Kristaus prisikėlimo šventė. Senovėje lietuviai tuo laiku švėdavo pavasario sutikimo šventę, vadinamą Trimpos arba Jūrės šventė. Ji būdavo švenčiama balandžio mėnesio pradžioje, kada sniegas nutirpdavo ir upių ledai išplaukdavo.

Visi lietuviai linksmi ruošdavosi ir iškilmingai tą šventę sutikdavo, kaip gyvybės nešėja — pavasarį. Jie darydavo alų, midų, girą ir prisirinkdavo medžių sulos. Kepdavo pyragus, žuvį ir mėsą. Šventę pradėdavo tam tikromis pavasario sutikimo apeigomis. Pirmiausia pasipuošusios jaunos mergaitės bėgdavusios į girią rytų pusėn. Kada pasirodydavo pirmieji saulutės spindulėliai, mergaitės persirengdavusios baltais rūbais, basos bėgdavusios į namus dainuodamos ir skelbdavusios pavasarį sutikusios.

Tada šventės apeigas tęsdavo žinys. Jis išgerdavo taurę mīdau, kalbėdavo maldas, giedodavo giesmes pavasario deivei ir kitiems dievams. Jis savo maldomis prašydavo dievų saulės, šilumos, lietaus rasų, apsaugojimo nuo perkūnų ir audrų, nuo ligų ir kitų nelaimių. Meldes gerų ir derlingų metų. Vėliau visi valge, gėrė, dainavo, šokė ir ki-

taip linksmindavosi. ("Būdas senovės Lietuvių Kalnėnų ir Žemaičių" 1845 m. 132-133 puslapis).

Ir krikščionybės laikais Velykos yra linksmiausios pavasario šventės. Jau prieš Velykas jaučiamas žmonių dvasios pakėlimas ir gamtoje didelis pasikeitimas. Velykų švenčių laukia suaugę, jauni ir maži. Velykų šventėms pasiruošimas prasideda gerokai prieš tas šventes.

Sekmadienis prieš Velykas — Verbų šventė. Jau iš vakaro žmonės pasirūpindavo iš miško parsinešti kadugių šakučių. Verbų sekmadienį kiekvienas stengdavosi anksčiau už kitus atsikelti, kad galėtų pramiegojusius pažadinti su kadugio aštria šakele plakdamas ir sakydavo: "Ne aš plaku, Verba plaka". Po pusryčių žmonės eidavo į bažnyčią, visi nešdavosi kadugio šakelių šluotelę, išpuostą žibučiais ir įvairaspalviais popierėliais, kurias bažnyčioje kunigas pašventindavo. Parsinešę į namus, verbas sudžiovindavo, o vėliau vartodavo įvairiems smilkymams. Jomis smilkydavo namus, visus trobesius, ligonius, gyvulius, lauką, nuo perkūnijos ir kitų nelaimių. Ypačingai gražios verbos būdavo Vilniuje.

Didžiojoje savaitėje Bažnyčio-

se būdavo įdomios ir neįprastos pamaldos, į kurias sutraukdavo daug jaunimo ir vaikų. Žemaitijoje buvo išlikę paprotys rodyti Kristaus kančios gyvus paveikslus, kuriuos atlikdavo lėšs, virvelių pagalba, žmogaus tamponos. (Raseinių apyl.) Didįjį trečiadienį, kai kuriose bažnyčiose vykdavo silkės išplakimas. Tą darbą atlikdavo vaikai.

Didįjį šeštadienį prie bažnyčių būdavo šventinami pripilti kubilai vandens ir užkurti ugnies laužai. Pašventintą vandenį vaikai sėdavo bonkomis, o ugnį įsidegę į kempines, nešdavosi į namus. Parnešę degančią kempinę į namus, užkurdavo židinyje ugnį, kuria per visas šventes virėdavo valgius. Švėstos ugnies niekam neskolindavo. Skolindami švėstą ugnį kitiems, galėję savo namams perkūniją užtraukti. Taip sakydavo seni žemaičių prietarai. Švėstu vandeniu Velykų rytą pašlaktydavo visus namų kampus, žmones, gyvulius ir dažnai laukus. Likusį švėstą vandenį į šulinį nepildavo.

Prieš Velykų šventes būdavo apšvarinami namai, kiemus ir darželių takus smėliu išbarstydavo. Velykoms pasigamindavo skanių valgių, pasidarydavo naminio alaus ir giros, o taipgi prisileisdavo beržų, arba klevų sulos. Be margučių Velykose niekas neapsiedavo, nes margutis buvo būtinas Velykų valgis. Kiekvienas stengdavosi kuo gražiau juos nudažyti, arba išmarginti. Kai kur Žemaitijoje buvę net išgarsėjusių margučių margintojų. Daugiausia margučius dažydavo svogūnų lukštais, ažuolo, alksnio žievėmis, beržų lapais, rugių želmenimis ir pan. Marginant

vartojo vašką, arba ornamentus išskutinėdavo aštriu peiliuku. Taip margučius margindavo suvalkiečiai ir pietų žemaičiai.

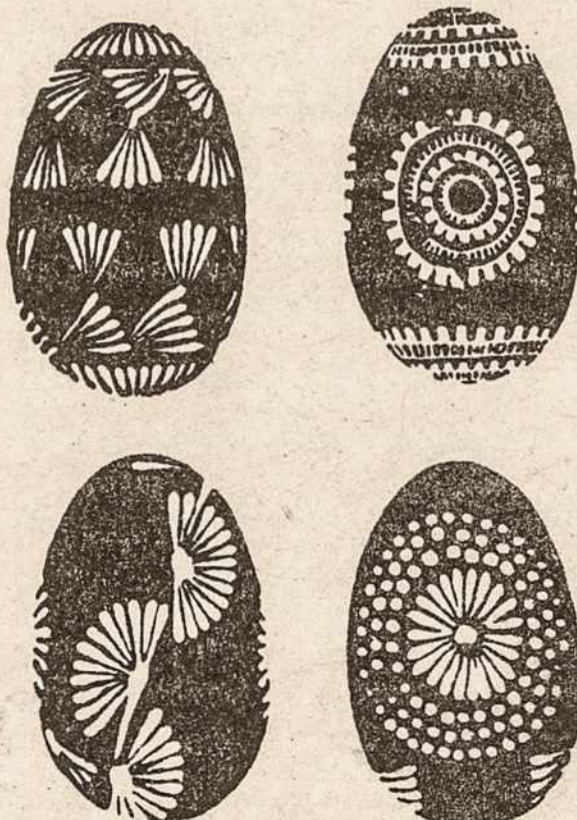
Velykų rytą, mažiems vaikams tebedmiegant, padėdavo po gražų mangutį, kurį jie turėdavo susirasti. Būdavo padedama dar po pyrago gaiduką, zuikiuką, arba arkliuką. Vaikams atsikėlus sakydavo, kad visa tai atvežė Velykų bobutė, kuri Velykų rytą važinėja vaškiniuose ratukuose ir tas dovanas vaikams atvežanti.

Kada lietuviai kiaušinius pradėjo marginti, tikrų žinių nėra, tačiau jau XVI šimtmetėje M. Mažvydo, Vaitkūno ir Daukšos margučiai jau yra minimi. Ar senais lietuvių tikybos laikais margučiai pas lietuvius buvo vartojami, nežinia. Bendrai apie velykinių margučių kilmę maža tėra žinių, bet margutis laikomas pavasario gamtos atbudimo simboliu.

Velykų sulaukti daugelis žmonių eidavo iš vakaro į bažnyčias, kur pasilikdavo per visą naktį. Kad bažnyčioje niekas nemiegotų, vaikščiodavo baisiais žydais apsirengę žmonės ir miegantiems pakišdavo į panosę maltos tabakos, kurie pabudę čiaudėdavo. Prie bažnyčių susirinkę mainydavo kepurėmis, pypkėmis, bet dažnai vietoje geros pypkės gaudavo kokią medžio šaką, o kepurės vietoje — seną naginę.

Rytą, grįžę iš bažnyčių, visi gražiai pasisveikindavo, palinkėdavo linksmų Velykų. Velykų stalas būdavo apdėtas velykiniais valgymais ir gėrimais. Svarbiausias Velykų valgis buvęs margutis, nuo jo ir pradėdami pusryčiai. Po pusryčių, kurie naktį buvo bažnyčioje, eidavo pamiegoti. Kiti eidavo į kaimą margučių mušti, arba ridinėti, sūpynėse pasisupti. Būrys jaunimo dainuodavo, šokdavo ir kitaip linksmindavosi.

Daug įdomių mūsų senovės papročių išnyko, o dabar dar labiau jie nyksta. Todėl reikia juos surinkti, surašyti, kad ateinančios kartos apie juos sužinotų.

KRISTUS PRISIKĖLĖ

JONAS MINELGA

Kristus prisikėlė! Kristus prisikėlė! —
Plaukia džiaugsmo aidas, lyg gairi versmė.
Vos išnirus saulei iš nakties šešėlių,
Garbei Jo skardena vyturio giesmė.

Aleliuja aidi širdyje ir žemėj,
Aleliuja skamba varpo gaudime...
Kristus prisikėlė tarp minių benamių,
Kėlės jis lūšnelėj ir puošniam name.

Kai rimty paskęsta susimastę sodžiai
Ir užtvindo džiaugsmas bundančias gatves,
Išsiveržia balsas iš širdies bežodės:
— Niekad nekryžiuosiu, Viešpatie, Tave!

Palikta sodyba
A. Kučas

Velykos Lietuvoj

(Autorė neseniai atvykusi iš Lietuvos)

Dar laukai visur juoduoja,
Medžių šakos plikos,
O ateina laukta šventė —
Džiaugsmingos Velykos.

Anksti rytą atsikėlė,
Skuba į bažnyčią.
Aušta rytas toks malonus,
Gražiausias kaip tyčia.

O stropieji komjaunuoliai
Po šventorių zuja,
Tikrina, kas eina melstis,
Gieda Aleliuja.

Kas geresnį darbą turi,
Svenčių švest negali.
Aleliuja širdy skamba
Ten po visa šali.

Jau toks paprotys prigijęs
Per Velykų dieną —
Palinkėt daugel laimės,
Sveikinti kiekvieną.

Tų margučių gražumėlis
Ant Velykų stalo!
Tik stipriausią pasirinkę,
Dauzo taip be galo.

Valgo kumpį keptą žašį,
Geria miežių alų,
Tyliai švenčia jie Velykas
Be jokių skandalų.

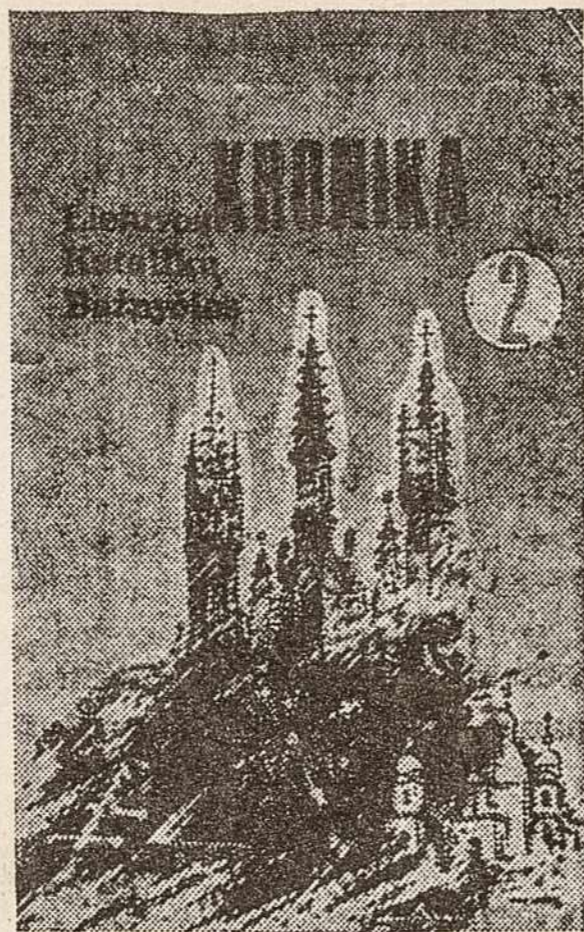
Džiaugsmą temdo, širdį gelia,
Nevisi savieji...
Gal kalėjime, gal Krasnojarske
Mirė išbadėje.

PRANĖ NARUSIENĖ

Nauji leidiniai

• LIETUVOS KATALIKŲ
BAŽNYČIOS KRONIKA. Ant-
ras tomas. Pogrindžio leidinys.
Nr. 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 ir 15.
1974-1975. Ileidė Lietuvių katali-
kų religinės šalpos rėmėjai.
Viršelis ir iliustracijos — Sese-
lės Mercedes. Spaudė Mykolo
Morkūno spaustuvė Chicagoje
1975 m. Tiražas 5000 egz. Leidi-
nys 416 psl., kaina \$3.50 minkš-
tais viršeliais ir \$5.00 kietais
viršeliais.

“Lietuvos Katalikų Bažnyčios
Kronikos” atskirų numerių su-
kaupimas knygos pavidalan yra
labai prasmingas darbas. Tai
dabarties religinių persekiojimų
dokumentai, rašyti kandia ir
ašaromis. Tokios knygos yra ir
bus lietuvių tautos katarsinė
auka dvidešimtojo amžiaus is-
torijai.

“Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroni-
kos” antrojo tomo viršelis, pieštas se-
sėlės Mercedes.

Todėl “Kronikos” antrojo to-
mo įvade leidėjai ir sako, kad
LKRŠ rėmėjai, leisdami “LKB
Kroniką” gerai suredaguotose
knygose, nori apsaugoti tuos ne-
paprastos reikšmės istorinius
dokumentus nuo sunykimo,
juos perteikdami lietuviams, gy-
venantiems laisvuose kraštuose.

Jungdamiesi prie pavergtųjų
šauksmo, LKRŠ rėmėjai šios
knygos įvade žada tęsti “LKB
Kronikos leidimą” ne tik lietu-
vių kalba, bet rūpinsis jų ver-
timu ir į svetimas kalbas. Tuo
būdu bus žadinama laisvojo pa-
saulio opinija ir atsakoma į pa-
vergtųjų šauksmą laisviesiems
— nenutilti.

Kiekvieno lietuvių šie “Kroni-
kų” tomai turėtų būt imami į
rankas ir skaitomi su tokia pa-
garba ir susikaupimu, kaip ir
Senojo Testamento knygos, lie-
čiančios Izraelio istorija, buvo
ir yra skaitomos jų tautiečių.

ŠYPSENOS

Vagis

— Drauge pilietis, — sako tei-
sėjas, — pats esi kaltinamas
kiaulės ir septynių paršiukų pa-
vogimu...

— Kaltas, drauge teisėjau.
tik kiaulės pavogimu, o dėl par-
šiukų tai grynas melas — jie pa-
tys nužingsniavo paskui moti-
ną...

Pas giminaitį

Atvažiavo žmogus pas gim-
naitį ir prie pat jo namo ėmė
keikti bei mušti savo asilą.

— Kam tu jį muši? — klau-
sia šeimininkas, pravėręs duris.

— Verta jį, tokį neklauzdą,
mušti, oi, verta: prikroviau vi-
sokių gėrybių, sakau, dovanų at-
vešiu, o asilas nė iš vietos! Tai-
gi, tuščiomis ir atvažiavau...

— Niekis... Ką atvežė, tą ir
parsiveš. — pasakė namų še-
imininkas. (Kurdų humoras)

Parinko Pr. Alš.

MŪSŲ ŽINIOS

JAUNIMO REKOLEKCIJOS

Apie 50 jaunimo nuo 14 metų amžiaus dalyvavo priešvėlykinėse susikaupimo dienos Granja Viana, Cotia, kurias pravedė kun. Hermanas Šulcas Balandžio 3 ir 4 dienomis. Vaisingi brazilai užleido savo erdvę namų ir sodybą, o jaunimas į namus eidamas net batus nusiaudavo, kad namai liktų tvarkingi.

Iš Zelinos išvykę šeštadienį popiet, per lietuvių nuvažiavo į gražias apylinkes ir susitvarkė daiktus, pasiskirstė pareigomis. Virtuvi sumaniai rūpinosi E. Bacevičienė ir M. Berbel, talino pakaitomis penkios dalyvių grupės, kurios rūpinosi ir švara ir kitais darbais. Savanoriai tuoj užpildė kitas pareigas — sieninio laikraščio redaktoriai, liturgijos vedėjai, sociologai (įvertinti bendravimą), psichologai (įvertinti pokalbių atvirumą) ir kt.

Pirmasis pokalbis buvo apie tikėjimą šiandien arba krikščionių laikyseną pasaulio, šeimos ir asmeniniuose sunkumuose, pagrįsta viltimi Dievo pažadais. Kun. A. Saulaitis mintis pailiustravo piešiniais iš „Amendoim“, o Vera Lucijos Karašauskaitės suburta grupė iš Vila Libanezos paskaitė iš anksto paruoštas pastabas ir atsakymus į rūpimuosius klausimus. Po vakarienos penki būreliai ruošėsi laužui, kurio tema buvo Kristaus kančia, mirtis ir prisikėlimas, ir dar aptarė pirmąjį pokalbį.

Vakarinis susikaupimas prie laužo užtruko virš dviejų valandų, nes kiekvienas būrelis iscenizavo Kristaus kančios dalį, o tada sekė mišios su jaunimo sukurtomis maldomis.

Sekmadienį Cotijos apylinkės šeimų būrelio nariai pravedė tris pokalbius su išsamiomis diskusijomis. Pirmojo tema buvo „jaunuolio psichologija“, kurią vyras su žmona gražiai ir įdomiai pristatė, pakalbėdami ir apie tėvų-vaikų santykius. Sekė diskusiniai būreliai apie „Kas esu?“, pagal iš anksto paruoštus klausimus. Po pietų —

žaidimai ir maudymasis, tada kitų tėvų poros pašnekesys apie „draugai ir draugystė“, grupių darbeliai (plakatai) apie Campanha de Fraternidade temą „Eikime kartu“, ir paskutinė tema — „Kristus, mūsų draugas“ vieno inžinieriaus iš Čilės, kurio tėvas mirė kai jis pats priėmė Pirmąją Komuniją.

Mišiom suėjo virš 80 asmenų, įskaitant šeimų grupę su vaikais. Skaitymai ir mintys pajavairinti vaidinimėliu apie Kristaus kančią, jaunimo surašytomis maldomis ir darbais. Santraukos ir ištraukos bus spausdinamos MI-os šeštame puslapyje.

BALTIJOS KOMITETO VEIKLA

PAS AUSTRALIJOS KONSULA

Generalinis Konsulas Rudolf Ccheemann maloniai priėmė ir draugiškai kalbėjosi apie dabartinę padėtį Baltijos Valstybių Sovietinės Rusijos okupacijoje su Pabaltijos tautų atstovais. Ypač buvo malonu pasidalinti mintimis apie komunizmą ir pavergtą Tautų gyvenimą, nes generalinis konsulas puikiai pažįsta Sovietų Rusijos santvarką, nes jis yra buvęs konsulu Lenkijoje apie septyneris metus.

Baltiečių atstovai įteikė raštą adresuotą dabartiniam Australijos Ministeriui Pirmininkui, dėkodami už atšauktą pripažinimą Pabaltijos Kraštų įjungimo į Sovietų Sąjungą. Buvusioji socialistinė Australijos valdžia norėdama prisigerinti Sovietų Rusijai, buvo pripažinusi inkorporavimą.

Pripažinimo Akto atšaukimo proga, leista ir toliau oficialiai veikti generaliniam Latvijos konsulatui Australijoje.

Pabaltijos Tautų atstovų atsilankymą Australijos Generaliniame Konsulate plačiai aprašė vietos laikraščiai, paskelbdami net Australijos Ministeriui Pirmininkui laiško tekstą: Diários de São Paulo, Diários da Noite ir Notícias Populares kovo 25 d. laidose. K.

ISTOJO FAKULTETAN

Sandra Saldytė pereiną savaitę išlaikė egzaminus į Odontologijos fakultetą Santo Amaro, iš kelių šimtų pasiekdama 52-ą vietą. Sand-

ra priklauso moksleiviams ateitininkams, Rūtelei, viena iš jaunimo kultūrinio ratelio organizatorių, dalyvauja ir vadovauja vaikų stovyklose.

IEŠKO ŽINIŲ

Iš Porto Alegre Magdalena Surviliene ir Ona Šeškauskaitė ieško žinių apie Praną Čepauską ar jo šeimą atvykusius į Braziliją apie 1930 metus. Pranešti redakcijai. Čepauskas kilęs nuo netoli Paklūonio kaimo, Prienų apskrityje, turėtų turėti apie 70 m. amžiaus

PAIEŠKO IŠ MONTEVIDEO

Felicija Šaknevičiūtė Mari iš Montevideo paieško savo kaimyno iš to paties kaimo Lietuvoje, Antano Leimonto, gyvenusio Budninkų kaime, Vaškų valsčiuje, Biržų apskrityje, atvykusio Brazilijon apie 1931-2 metus.

PARAGVAJUJE

Prieš porą savaitių Assuncion. Paragvajaus sostinėje, lankėsi Bronė Kemeklytė Merani su vyru Pierro, kurie rado laiko aplankyti vienintelę to krašto lietuvių šeimą — Ivanauskus. Inž. Jonas Ivanauskas, dirbęs architektūros firmoje, mirė prieš trejetą metų, palikdamas žmoną, dvi dukteris ir sūnų kurie sukūrė savo šeimas ir gyvena Paragvajuje. Ivanauskai atvyko po Antrojo pasaulinio karo. Ivanauskienė ir Kristina Ivanauskaitė kalba lietuviškai ir skaito Argentinios lietuvių „Laiką“.

IŠVYKO EUROPON

Piero Merani - Bronės Kemeklytės vyras — išvyko profesijos reikalais mėnesiui į Europą. Lankysis Vokietijoje, Šveicarijoje, Italijoje ir kitur. Tarp kita ko, nori iširti galimybes įsivežti naujų mašinių savo įmonei patobulinti.

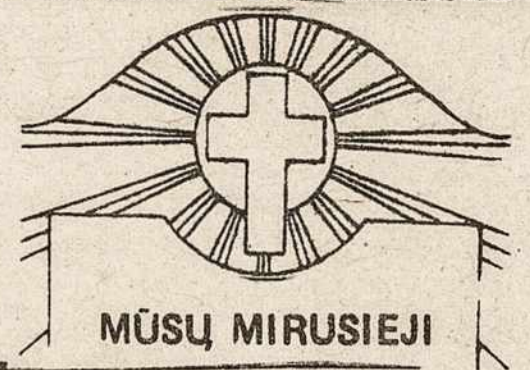
AKTYVUS PARAPIETIS

Savo dėdės Kosto laidotuviams buvo atvykęs iš Erechim (Rio Grande do Sul) į São Paulą Vytas Gavėnas, aktyvus tautietis. Erechim miestely jis priklauso parapijos komitetui bei vietiniam chorui ir vadovauja šeimų atsinaujinimo sąjūdžiui. Jo žinioje yra 300 šeimų, kurios, susiskirsčiusios į būrelius, vieną kartą savaitę susirenka apžvelgti savo asmeninį bei šeimyninį gyvenimą Dievo Žodžio šviesoje.

SERGA

Jau kiek laiko kai Anna Neri ligoninėje, rua Camé (Pque da Mooca) guli sergantis Juozas Butauskas iš Pque das Nações.

Neatskiriamas lietuviškos šeimos palydovas — lietuviškas laikraštis.

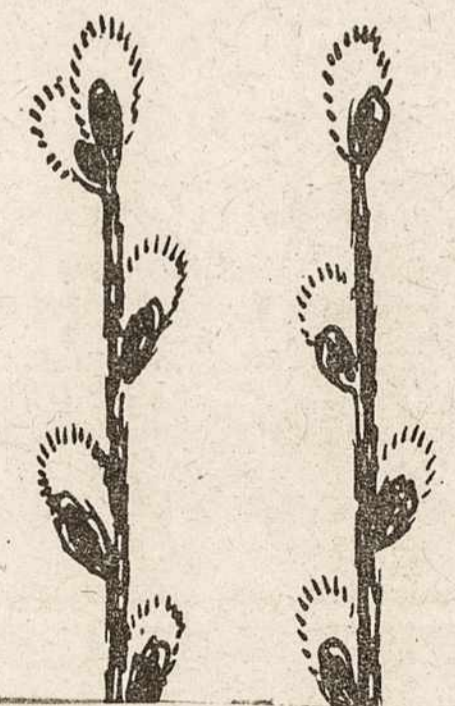

SÃO VICENTE, SP.

Juozas Baltrūnas, beveik sulaukęs 75-ųjų metų amžiaus, mirė kovo 17, palikdamas žmoną Pranę Batutytę Baltrūniene, vaikus, marčią, žentą ir anūkus. Kilęs iš Rokiškio. 30-tos dienos mišios V. Zelinėje balandžio 14, 7:30 val. ryto.

Maloniai kviečiame artimuosius ir pažįstamus dalyvauti a.a. Juozo Baltrūno trisdešimtosios dienos mišiose Vila Zelinos šv. Juozapo bažnyčioje, balandžio 14 d., 7:30 val. ryto.

Žmona Pranė, vaikai, žentas, marti ir anūakai

BALANDŽIO 25 DIENA

antroji susirinkimų diena šv. Mišios Vila Zelinos bažnyčioje 15 val. Dalyvaukime ir kitus pakvieskime dalyvauti.

Kavine rūpintis ateitininkės sėdraugės. Praeitą kartą kavine rūpinosi moksleivių ateitininkų marmytės. Nors ne visi pagaminti produktai buvo išparduoti, bet gyno pelno moksleivių ateitininkų kasai liko cr\$.160,00.

PINTURAS REFORMAS

CASAS - APARTAMENTOS - LOJAS - ETC.

CASCOLAC E SYNTEKO

RASPAGENS, APLICAÇÃO, CALAFETAÇÃO

EM 3 PAGAMENTOS

ATENDEMOS TODOS OS BAIRROS

ORCAMENTOS SEM COMPROMISSOS

TELEFONE 32-9516

DIMAVIČIUS

MŪSŲ ŽINIOS

Linksmų šventų Velykų ir daug Prisikėlusio Kristaus palaimos visiems lietuviams linki V. Zelinos Šv. Juozapo parapijos kunigai:

kun. Juozas Šeškevičius
kun. Feliksas Jokubauskas
kun. Hermanas Šulcas

* Velykų švenčių proga *

Prisikėlusio Kristaus vardu visus parapičius sveikina Šv. Kazimiero klebonas ir kunigai

VEIKLOS KALENDORIUS

Balandžio 18, 11 val. Rio de Janeiro lietuvių pamaldos katedros koplyčioje.
Balandžio 19, SP. liet. kunigų išvyka.
Balandžio 23, 20 val. 50 m. Imigracijos komiteto valdybos posėdis Jaunimo namuose.

Balandžio 24, 19:30 val. jaunimo ruošiamas „Kopūstų balius“, R. Juatindiba, 28 - Moóca.

Balandžio 24, 20:00 val. BLB Literatūros ratelio mėnesinis pobūvis pas A.D. ir R. Petraičius.

Balandžio 25, 16 val. Lietuviškai kalbančių universiteto studentų susirinkimas Jaunimo namuose.

Balandžio 25, Mėnesinė susirinkimų diena V. Zelinoje. Pamaldos 15 val. (11 val. sumos nebus). 16 val. susirinkimai: 50 m. imigracijos komiteto; Brazilijos III PLJK komiteto ir kiti.

Balandžio 25, Brazilijos Lietuvių Bendruomenės 1976 - 1978 metams Tarybos ir Valdybos rinkimai.

Gegužės 1 – paskutinė diena isirašyti ekskursijon į JAV su šokėjais (VIII 29 – IX 19).
Gegužės 10, paskutinė diena įteikti 50 m. imigracijos ženklo-simbolio projektus konkursui.

Gegužės 16, šv. Juozapo Vyrų Brolijos šventkelionė į Aparecida do Norte.

Gegužės 30, iškilmingas 1926 m. imigracijos minėjimas V. Zelinoje su Mišiomis 15 val. menine programa, vaisėmis ir pirmųjų imigrantų pagerbimu. (Kitų susirinkimų nebus).

Birželio 10, paskutinė diena įteikti straipsnius 50 m. imigracijos leidiniui.

Birželio 13, Metinis pabaltiečių minėjimas Birželio ivykiu.

Birželio 19, „Churrasco“ ir Joninių laužas 50 m. imigracijos minėjimo naudai.

Rugpjūčio 15 – 30, Šeštoji metinė Pabaltiečių paroda Praça Roosevelt su Lietuvių imigracijos rodimųjų skyriumi.

Rugsėjo 12, Didysis 50 m. imigracijos minėjimas – šventė.

FÁBRICA DE GUARDA-CHUVAS
GUARDA-CHUVAS DE TODOS OS TIPOS PARA HOMENS, SENHORAS E CRIANÇAS, MINI-SOMBRINHAS TIPO ITALIANO E ALEMÃO.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Inscr. Estadual 104.519.517

CGC. 60.882.909/001

R. Coelho Barradas, 104
V. Prudente

Fones 274-0677 - (Res.274-1886)
São Paulo

SV. KAZIMIERO PARAPIČIŲ DIDŽIOSIOS SAVAITĖS APEIGOS

Verbų sekmadienį, balandžio 11, verbų pašventinimas ir Mišios 8:00 val. Mookoje /8:30 Jaçana, 10:30 Bom Retiro, 16:30 Utin-goje/.

Didijį pirmadienį, antradienį, trečiadienį - Mišios 7 val. Mookoje
Didijį ketvirtadienį, 20:00 val. Viešpaties Vakarienes Mišios Mookoje.

Didijį penktadienį, 16 val. Viešpaties Kančios minėjimas Mookoje.

Didijį šeštadienį, 20 val Viešpaties Prisikėlimo vigilija Mookoje.

Velykų Sekmadienį, balandžio 18, šv. Mišios 8 val. Mookoje, 8:20 Agua Rasa, 11:00 Moinho Velho, 16:30 Lapoje.

Atgailos sakramentas suteikiamas /išpažinčių klausoma/ vieną valandą prieš pamaldos.

DIDŽIOSIOS SAVAITĖS LIETUVIŠKŲ PAMALDU TVARKARAŠTIS VI- LA ZELINOS BAŽNYČIOJE

Verbų Sekmadienį: 11 val. Verbų šventinimas procesija ir šv. Mišios.

Didijį Ketvirtadienį: Šv. Mišios 19 val.

Didijį Penktadienį: Kančios apeigos 15 val.

Didijį Šeštadienį: Ceremonijų pradžia 19 val. Šv. Mišios 19.30.

Velykos: Prisikėlimo procesija ir šv. Mišios 6 val. ryto.

Vienuoliktos valandos Mišių Velykų dieną nebus.

Išpažinčių klausoma bus visas tris dienas bet kurią valandą ir prieš pamaldas.

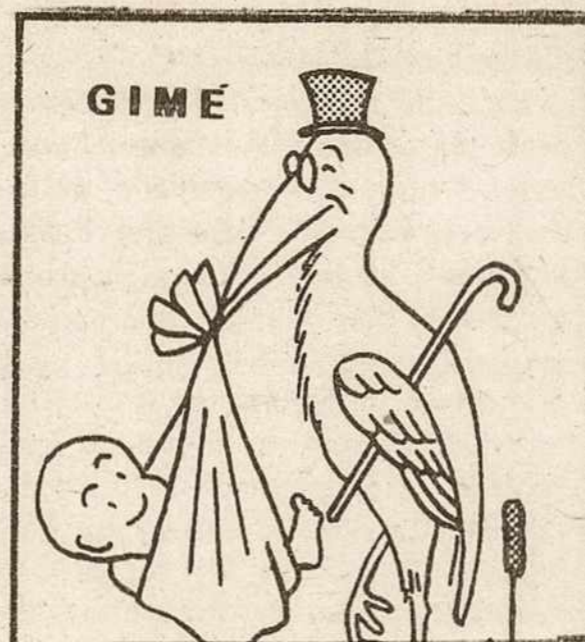
Visi lietuviai katalikai kviečiami pamaldose dalyvauti.

VELYKŲ PROCESIJA

Visi turintieji lietuviškus tautinius rūbus, prašomi procesijoje dalyvauti su jais.

BALANDŽIO 21 DIENA

Moksleiviai ateitininkai rengia išvyką į Guarujá. Gali prisidėti visas lietuviškas jaunimas, galys susikalbėti lietuviškai. Skambinti telefonu 63-59-75, Dėdei Juozui.

Kovo 29 dieną Mirian ir Valdemaro Baltaduonių židinį aplankė pirmagimis – FABIJUS. Sveikinam ypač laimingus Tėvelius ir Senelius.

Lietuviškai kalbanti

Vyrų – moterų – vaikų
gydytoja

DRA. HELGA HERING
médica

HOMENS-SENHORAS
CRIANÇAS

Av. Eulina, 99 – V. Sta. Maria
(Skersgatvis ties nr. 2214, Av. Deputado Emílio Carlo-Bairro do Límão)

Tel.: 220-0439 / 266-3569

NOSSA LITUÂNIA

Caixa Postal 4421
01000 São Paulo, SP.

Diretor responsável
ANTONIO AQUINO
Redige: Equipe Editorial
Administrador: P. Daugintis

**MŪSŲ
LIETUVA**

MEĖGINĖ PRENUMERATA: 70 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 350 kr..
Paskiro numerio kaina: 1,50 kruzėiras. Užuojaus ir sveikinimai nuo 20 kr. pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija. Čekius rašyti „Pedro Daugintis“ vardu.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožūra. Ne naudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spausdinamas pirmadienį: vietinės žinios ir pranešimai 9 - 10 puslapiams redakcijai įteiktini nevēliau kaip iki sekmadienio vakaro.